

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wij kijken vreemd op wanneer we midden in de stad iemand verkleed zien lopen in een berenpak. Die is gek, denken we stilletjes. Totdat we nog een ander tegenkomen, die ook verkleed is maar nu als clown. Die is ook gek, denken we, maar nu hardop. Zou er iets aan de hand zijn vragen we aan elkaar, want mensen lopen nog steeds niet voor niets voor gek. Dan komen we nummer drie tegen. Een man verkleedt in een apenpak. Dit moet een test of een spel zijn, zover zijn we dan nu gekomen. Daar is een groep rennende kinderen. Ze krijgen een handtekening van een verklede dame. Oh, het is een vossenjacht. Het is begin van het schoolseizoen en er wordt gestart met een vossenjacht. De vossen zijn verklede personeelsleden. Nu zijn al die verklede mensen niet meer gek, maar heel normaal. Ze doen mee aan een overbekend spel. De vossenjacht is in volle gang.

Het verkleedgedrag van iemand is abnormaal totdat je het kader ziet waarin iets gebeurd. Wij verkijken ons op mensen, wanneer we niet verder kijken dan onze neus lang is. En dat geldt niet alleen voor een spel als vossenjacht midden in de stad, maar ook en bovenal voor de gewone omgang met elkaar. Wij oordelen over wat een ander doet, zonder te weten of iets ook een diepere achtergrond heeft. Die is zo koud als een steen zeggen we, terwijl we niet bedenken dat koud worden ook een vorm van overgevoeligheid kan zijn.

Een jongetje ging op de dag van zijn vaders begrafenis gewoon op straat spelen, alsof er niets aan de hand was, met de onbewuste hoop dat er dan ook niets aan de hand zou zijn, als een magische poging om de loop der gebeurtenissen terug te draaien. Zijn moeder vatte het op als onverschilligheid en bleef hem emotioneel afwijzen, zodat hij op die dag zowel zijn vader als zijn moeder verloor. Wij begrijpen niet werkelijk iemands beweegredenen, wanneer we niet gepeild en ernaar gevraagd hebben. Wij horen niet elk signaal dat uitgezonden wordt. Wij letten alleen op die reactie, zoals wij die voor ons zien.

‘Die is overspannen’ zeggen we.

‘Het is psychisch’ zeggen we bij de ander.

‘Die doet het voor het geld, dat heeft hij altijd gedaan’.

‘Hij, hij is niet goed wijs.....en zij, zij moet haar minderwaardigheidscomplex afreageren’.

Een dominee schreef eens, dat hij na twee jaar niet meer geloofde wat mensen van elkaar zeiden, maar na vier jaar geloofde hij ook niet meer hoe hij zelf tegen mensen aankeek. Na gesprekken zijn mensen altijd weer anders, dan je jezelf hebt voorgespiegeld. Je ziet mensen in een ander licht.

‘Ik zie de mensen, want ik zie hen als bomen wandelen?’ zei de blinde man van Betsaida tegen Jezus. Later, wanneer Jezus nogmaals zijn handen op zijn zieke ogen heeft gelegd ziet de man nog scherper. Hij ziet dan de mensen als mensen wandelen. Wat was het mooi wat hij eerst zag: mensen, wandelend als bomen.

Het is hem gegund, die genezing in twee fasen, maar hoe zit het nu? Wordt hij eerst genezen om deel te worden van een soort vossenjacht? Daarna wordt hij uit het spel gehaald om de

mensen echt te zien. Of ziet hij eerst, de mensen als bomen, zoals ze bedoeld zijn en in tweede instantie pas hoe ze echt zijn?

Ik houd het bij het laatste. Eerst ziet hij hoe mensen door God bedoeld en gewild zijn. Hij ziet de mensen als bomen wandelen. In ieder geval had hij psalm één aan zijn kant.

'want de mens is als een boom' dicht de psalmist in de eerste psalm.

In deze psalm gaat het, zoals in zoveel psalmen, over rechtvaardigen, mensen die aan Gods verwachtingen proberen te beantwoorden en over onrechtvaardigen, mensen die zich aan Gods verwachtingen niets gelegen laten liggen.

Laat het duidelijk zijn vanmorgen: de wettelozen, de zondaars en de spotters in de psalm, daarmee worden niet de mensen bedoeld die wij aanduiden met atheïsten. Niet de aanhangers van Marx en Nietzsche, Multatuli of Simon Vestdijk worden bedoeld. Ook niet de vrienden, familieleden en kennissen, die wij kennen en niet meer in God geloven, terwijl ze evengoed vriendelijke, sympathieke en stralende mensen kunnen zijn.

Het gaat in psalm 1 niet om de tegenstelling kerkelijk-buitenkerkelijk of gelovig-ongelovig, maar eerder om een tegenstelling binnen het volk Israël, om een tegenstelling binnen de kerk.

De wettelozen, dat zijn de 'vruchtelozen', dat zijn de 'naastelozen', de bedrivers van ongerechtigheid, de leugensprekers, de mensen van bloed en bedrog, terwijl ze zeggen in God te geloven.

Het gaat bij de wettelozen uit de psalm om mensen, die juist wel in God zeggen te geloven - dat deed in principe iedereen binnen het volk Israël-, maar van God niet langer in Hem mogen geloven, gezien de wijze, waarop ze omgaan met hun naaste, die zij op honderd en één manieren het leven zuur maken.

Zij zijn goddeloos en wetteloos, omdat ze 'naasteloos en vruchteloos' zijn.

Zij zijn als kaf, dat op de ademtocht verwaait staat er in de psalm. Bedoeld is het kaf dat bij het wannen van het koren wegstuift op de wind.

Om dat mensen naasteloos zijn verwaait hun leven tot niets zegt de psalmist. Het verwaait als kaf in de wind. Het draait op niets uit, omdat ze voor zichzelf leven.

'want de mens is als een boom' dicht de psalmist.

De blinde man in Betsaida krijgt gelijk. De mens is als een boom, hij die Gods wet overpeinst, bij dag en bij nacht.

De mens is als een boom aan het water. Die Gods heenwijzing of Gods aanwijzing herkaut staat er eigenlijk in de tekst.

En het zo bezig zijn met de woorden van God is geen theoretische aangelegenheid, omdat het alles heeft te maken met de gewone praktijk van het leven.

Het is: Gods genade gestalte geven in het leven zelf.

Daarom kan van de mens. die de heenwijzing, de wet liefheeft gezegd worden: 'Als een boom is de mens, geplant aan waterstromen, die zijn vrucht geeft op zijn tijd-al wat hij onderneemt gelukt'.

Gods wet overpeinzen betekent: vrucht dragen, liefde voor het weerloze. Vreugde om de overwinning van het zwakke. Een inclusieve vrede met recht voor de rechteloze.

Jezus legt de blinde de handen op en genas hem twee keer. Eerst ziet hij de mensen zoals ze bedoeld zijn door God. Ze wandelen als bomen...

Psalm 1:

³Hij zal zijn als een boom,
geplant aan stromend water.

Op tijd draagt hij vrucht,
zijn bladeren verdorren niet.

Alles wat hij doet komt tot bloei.'

Dan ziet hij in tweede instantie de mensen zoals ze zijn. Wetteloos, spottend, maar die eerste genezing houdt hij als droom vast. Daar mag de mens naar toe. Als een levende boom aan het water.

Vanmorgen worden de dopelingen net als de blinde de handen opgelegd. Wij mogen ze eerste zien zoals God ze heeft bedoeld. Als bomen aan levend water, en..... we zullen ze nog vaak genoeg zien als breekbare mensen. Niet beantwoordend aan dit visioen. Maar de eerste visie, de eerste droom, daartoe worden ze gedoopt.

Ook jullie als ouders mogen telkens genezen worden. Als je teleurgesteld raakt in je kind, misschien zelfs verbitterd, laat je dan genezen en zie de kinderen eerst weer als kinderen van God die mogen leven als een boom aan levend water.

Hoe zien wij elkaar vanmorgen?

We zijn binnengekomen als breekbare mensen, maar mogen elkaar weer zien als bomen aan levend water.

Amen.